

Niqhiuqtut Niqainnaqnik

Kavamatkut Aulapkaqtitainik Inuqarviinit
Nunallaarmilu Aulapkaqtitainit

NUNAVUNMI
NIQIKHAQAQNIKKUT
KATIMAYIIT

Niqhiuqtut Niqainnaqnik Kavamatkut Aulapkaqtitainik
Inuqarviinit Nunallaarmilu Aulapkaqtitainit

Niqainnait niqittianguyut!

Kavamatkut Nunavunmi (GN) aulapkaqtitaita inuqarviit nunallaarmiullu aulapkaqtitainit niqainnaqnik niqhiuquyauvalliyut. Uuktuquyauhimagut hamani makpiraaqnit titiraqhimayut niqhiuqniarumik niqainnaqnik nunallaaqmiut aullaqtittihimayainit inuqarvingnilu.

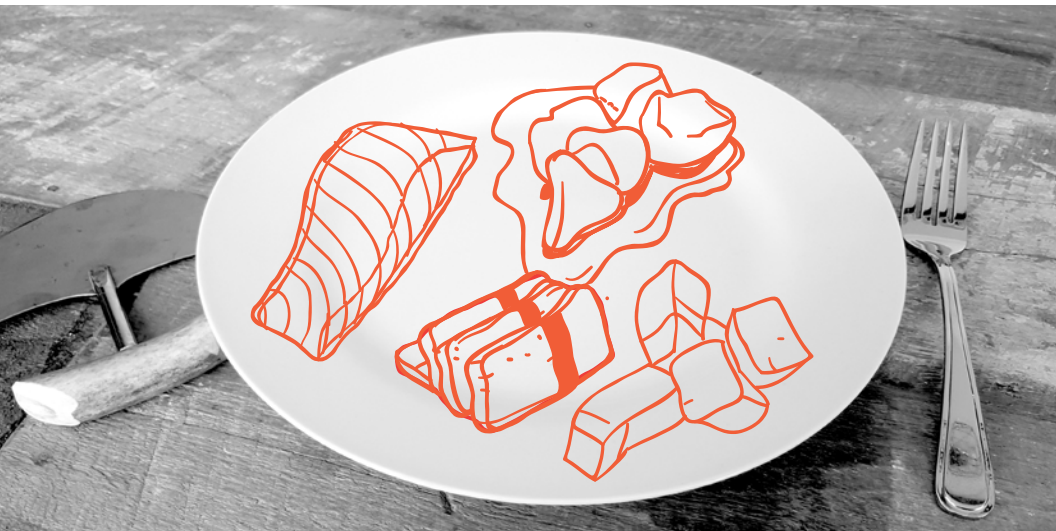
Kavamatkunnit ikayuqtauvakkuvit inuqarviit nunallaarnilu aulapkaivakkuvit ikayuqtaunginnarialiyutit niuviqtarniqmut niqainnaqnik. Naunaittiarumaguvit, uqaqatigilugit kitukiat hapkua:

Aviktuqhimayumi Niqittianik Ilittuqhaiyi;

Nunallaarnit Pivalliyuliyiyit Titiraqtiataamnaluniit Aviktuqhimayumi Pivalliyuliyiyit Ingilrayuliyiyillu havakviat.

Niqhiuqtut Niqainnaqnik Kavamatkut Aulapkaqtitainik
Inuqarviinit Nunallaarmilu Aulapkaqtitainit

Ilittuqhitit

Ilanga 1 hapkunani maliktaghanit ilittuqhitivaktuq GN-kut aulapkaqtitainik inuqarvingnik nunallaarnilu aulapkaqtitainit amirnaiyarumaplugit niqainnait. Naunaitkutat Ilanga 1-mi ihuaqutauyut amirnaiyainiqmik niqainnarnik.

Ilanga 2 hapkunani naunaiqhitivaktuq kitunik Nunavunmi anngutighanik iqalukpiktut tuktuniklu. Pitquivaghunilu niqhiurniqmik anngutighanik GN-kut aulapkaqtitainik inuqarvingnit nunallaarnilu aulapkaqtitainit.

**Makpiraaqni hamani
pitquyauhimayut niqhiuqtunut
aanniaqtunik, taapkuatut
inuit tajja aanniarutilingnik
nukiittunikluuniit timiqarumik.**

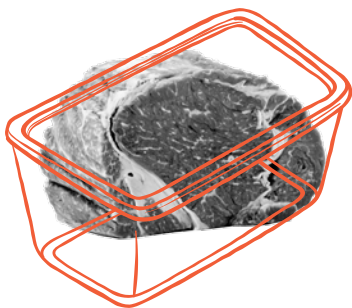
Ilittuqhitit

Ilanga 1-mut

Niqainnait anguyauhimayut ilihimattiaqtunit anguniaqtinit amirnaittut!

Kihimi, niqittiavait amiqnaqhilaagtut:

Hila uqquuhivalliyumi,
uunnakpalliyumi,
amirnaqhitilaaqtuq
niqinut huruqnarilaaqhutik
aanniarutiningnaqhutiklu.

Ilangi *tutquumatjuhiit* niqinik amiqnaqhivaalliutauvaktut aanniarutinut. Hapkuatut, ikluinnaqmi tipaalqahiyaami niqinik uqhuqniklu qipliqtumik qahaittunik matulingnik puughanik.

Niqhiuqtut Niqainnaqnik Kavamatkut Aulapkaqtitainik
Inuqarviinit Nunallaarmilu Aulapkaqtitainit

Ilihimmattiaqtut Anguniaqtit

Ilihimmattiaqtut anguniaqtit Inuit qauhimayatuqainik atuqaktut niqighaqhiuqhutik. Imaa amirnaiqhimaraaqpaktait niqainnait. Aulapkaqtitauyut inuqarviillu niqainnarnik niuviqaktughat anguniaqtitianit.

Atauttikkut Inuillu qauhimayatuqainik, hapkua maliktaghat hanaqitjuhighalik amirnaiyainiqmik niqainnarnik.

Ilituqhiyaami ilihimmattiaqtunik anguniaqtinik nunallaaqnit, hivayaqlugu Anguniaqtit Naniriaqtuqtilu Katimayiit nunallaaqnit (HTO).

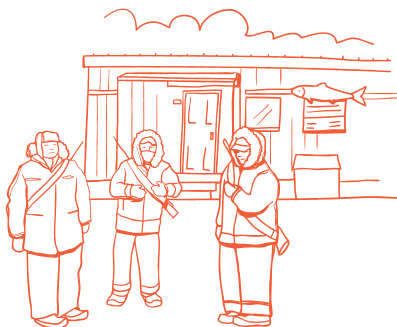

Niuviqtaqtut niqainnarnik

Niuviinnarialiuyuhi niqainnarnik
hapkuninnga:

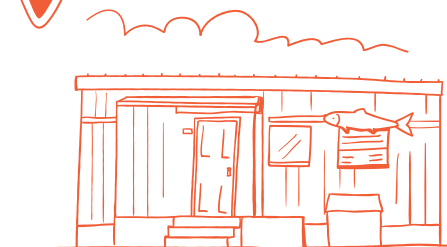
HTO-nit

Ilihimattiaqtunik
anguniaqtinit

Niuviqvingnit
Iqalungnik/
Niqiniklu
Hannaviinit

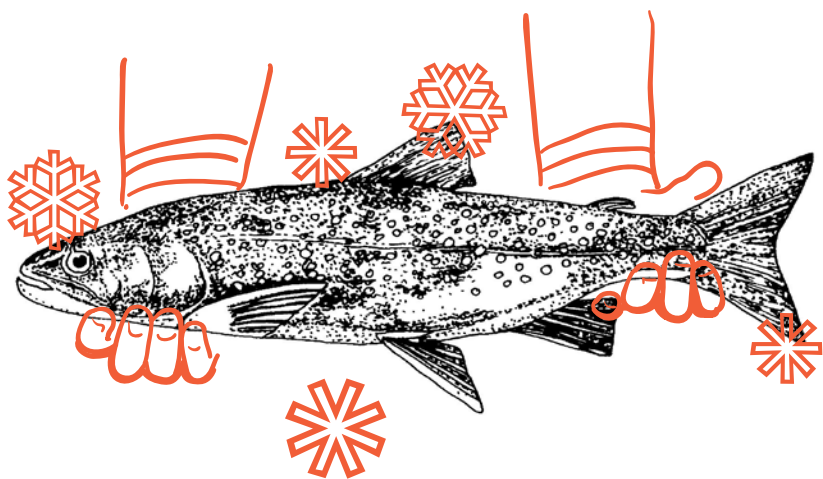

Aittuutauyut

GN-kut aulapkaqtitait inuqarviit aittuutinik tuniqhihimainnaqtughat.

Aittuutauyut HTO-nit ilihimattiaqtunillu anguniaqtinit pitquyaunginnaqtut.

Hanaqiyauyughat paqitjutighaniklu atuqtughat niqainnarnut aittuutauyunik aajjikkuhiqtuqlugu niuvigaqtut.

Ihivriuqhiyut

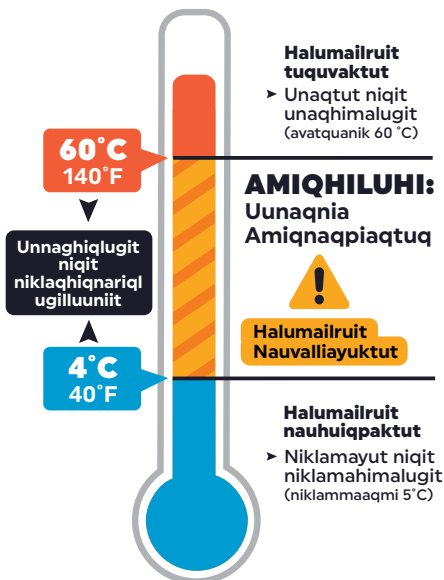
Ihivriuttiaqlugit niqainnait tuniyaugaangat niryuminariaghaanik. Halumayughaq augiangittumik. Ikluarmi niklamayughaq 4°C-mik niklammaaqmiluuniit (qiqumalunuuniit).

Niqainnarnik pittaililuhi uunarniqarumi 4°C avatquanik. Niqainnait uunaqniqarumik avatquanik 4 °C-mik huruinnalaat.

Inuqarviit aulpaqaqtitauyullu uunaqniinik qauyihautiaqatughat niqip niklamania ilitturihimayaami.

Niqinut

Amiqnaittut Puughait

- Niqinut puughat puughaliuqhimayughat niqinut tutquumayaghanut. Niqinut puughauvaktut taapkuua avguqtauyut puughait alilayut, havikpaluktut puughat niqiniklu puughainik qipliqtut (taapkuatut Ziplock puughainik).
- Puughat puuriyaghaunngittut niqinut taapkuanguyut qiuqtighat alilayuit, niuvvaavingnit puughat iqqakurnullu puughait.
- Inuqarvingnit nunallaarmiulluuniit aullaqtittihimayainit, niqit puutqiklugu tutquumayughaq. Hapkuatut, niqainnait tuniyauhimagumik iqqakurvighat puughainik, puutqiktauyughaq amirnaittunik niqiit puughainik.
- Iqqakuit niuvikkallu puughait amirnaqtulgit qipliqtunit niqinunngarahuqquuqtut. Niuviqvingnit puughat akkiutallu atuqtauhimayut hivuanit halumailruqalaaqtut ahinit niqinit.

Naunaitkuhiqtuiyut Paqittiyullu

- Niqinik tuniyauhimaguvit inuqarvingnit aulapkaqtitaqniklu, titiraqtaghat paqittitjutit titiraaghait. Titiraqlugu taamna Niqainnarnik Paqittitjutit Titiraaghainik makpiqqat 42-43-lu.
- Niqainnait ihuaqtumik puuqtaarumi, naunaitkutaliqlugit. Naunaitkutanit ilitturinnaqtughat hapkua:
  - ✓ Upluq niqainnaq tuniyauhimayuq;
  - ✓ Anngutighaq;
  - ✓ Hunauyuq anngutighap timaanit.
- Naunaitkutait titiraqhimayut aajjikkutariyaghaat naunaitkutait titiraqhimayut Niqainnarnut Paqittitjutainit. Taimaatut, ihuatqiyauniaqtuq ilihimaguffi nakinnaariaghait niqainnait.
- Aajjikkutaliuqlugu naunaitkutighaq hamani makpiraqmi.

Naunaitkutighat niqainnarnut

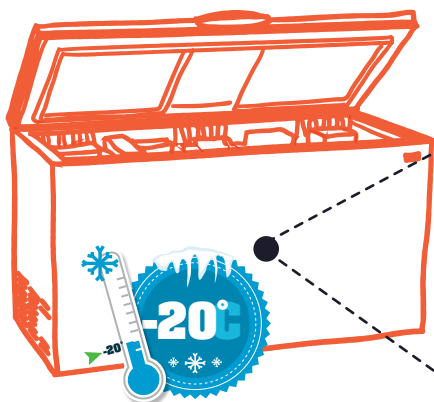

Upluq niqainnaq
tuniyauhimayuq: _____

Anngutighaq: _____

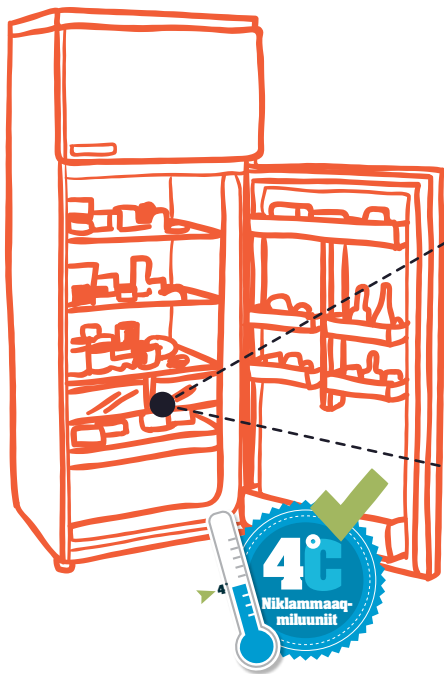
Hunauyuq anngutighap timaanit:
_____

Tutquumanıq niqainnarnik

Niqainnait tutquumalugit niqainnarnut quaqarvingnit.

Niqainnait niuvıqhimayullu tutquumainnarialgit quaqarvingnit atattımit.

Qıqumayut niqainnait

tutquumayughat qıqummaqmi -20°C-mik (quaqarvingnit).

Nutaat niqainnait

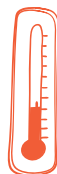
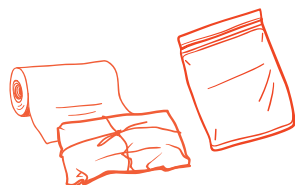
tutquumayughat niklamayumi 4°C-mi niklammaqmiluunıt (niklaqhiıviup niklamanianik).

Uuhimaittut niqainnait tutquumayughat ataanut niklaqhiıvingnit taimaa kuhıqtailiniaq ahınut niqınut.

Ingilrutit

Hapkua ihuaqutauyut niqainnarnik tutqumayaami amirnaittumik:

- ✓ Niqinut puughaqnut (avguqtauyut puughainit alilayunit, niqinut amirnaittunik qiqliqtunik puughainut)
- ✓ Uunaqnianik qauyihautinik uunaqnia niqip ilihimayaami
- ✓ Uunaqnianik qauyihautinik taimaa niklaqhiiviit quaqarvillu amirnaittumik niklamaniqariami
- ✓ Niqainnarnik Paqittitjutit Titiraaghat (takunnaqtut kinguani makpiraaqmit)
- ✓ Naunaitkutighat niqainnarnut

Hivayaqlugu Avatiliqiyit Aanniaqtailiniqmut Havaktiat naunaittiarumaguffi qanuq ingilrutitariami.

Parnaiyaiyut Niqhiuqtullu Niqainnarnik

Niqainnait niqhiuqtauyughat inuit niriymavagaitut. Apiqhiluhi qanuq pitquhilgit nunallaarmiut!

Hamma ilangi ilittuqhitighat igatjuhirnik niqainnarnik:

- Iganiqmut maliktaghat "Pivighanit" talvani www.livehealthy.gov.nu.ca

- Inuit Qunngiaqtuliriyit Kuapuriissat (IBC) niqainnarnik igatjuhinut makpiraangat *Niqitsiat!*

- Igayaghat aulapkaqtitauyunit taapkuatut Kanatami Hingaiyunik Niqighaqattiaqniqmut Aulapkaqtitait

Nattiup Imiraanik Igayaghat

(Tuniyauhimaa Pitsiula Kilabuk, Pangnirtung)

Avguqlugu nattiq qattaqmunngaqlugu. Ilalugu imaqmik 8-nik qallutininik (2 litres-nik) taryuqqukittumikluuniit nauyut niqait imiraanik:

- Malrungnik (2) puuggungnik imiqqap avughaanik (tumiitanik nauyuniklu) taryuqqukittumikluuniit nauyut niqait imiraanik
- Atauhiqmik (1) avguqhimayumik ainangmik
- Hitamanik-tallimanikluuniit patiitanik, mahungnikluuniit, avguqhimayunik

Puriqhiilugu nattiq uullugu nauhimayullu niqiiit aqiliqhiitiilugit. Aqayat mihurariami nattiup qayuanut mamaqpiaqtuq!

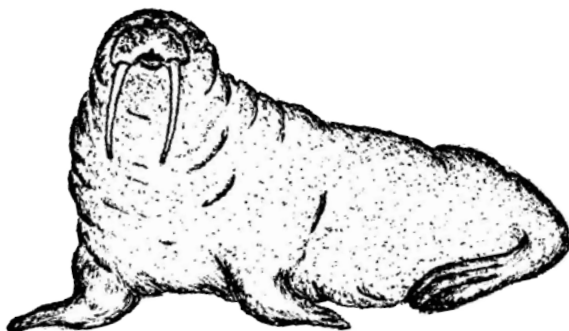
Niqhiuqtut Niqainnaqnik Kavamatkut Aulapkaqtitanik
Inuqarviinit Nunallaarmilu Aulapkaqtitanik

Tipaalaqhihimayut niqit Igunaliuqhimayullu

Tipaalaqhiiyut igunaliuqhimayullu niqainnait
parnaiyattiaqhimaikumik aanniarutiningnaqtut. Hapku
ihumaaluutauvaktut inungnut aanniarutiqarumik.

Pitquyauhimavaktuq taimaa inuqarviit aulapkaqtitauyullu
niuviqtailiyughat pittailivaklutiklu tipaalaqhihimayunik
niqainnarnik (igunaqtut).

Niqighaliuqtuq - Igavingmi

- Inuqarviit aulapkaqtitauyullu parnaiyaiyughat inuqarviup igavianik niqainnarnik. Niqainnait parnaiyaqtaulaaquttuq halumayumi niqainnarnik hanaqivingnit.
- Niqainnait avguqtauyughat halumayuni akkiutarnit halummalaaqtumilu kinguanit. Hapkuatut, taapkua qaangi ihuaqtut avguiyaqviit ualaaqtut. Halumayumi hikumi aputimiluuniit aaktuinnarialik.
- Ilangi qaangi halummariamii ayuqnaqtut kumarunikpaghutiklu (taapkuatut qiyuinnait higyaallu). Hapkua avguivigiyughaunngittut niqinik niqhiuqtauniarumik inungnut aulapkaqtitauyunit inuqarvingnilu.

Niqinik amirnaiyainiqmut puiguqtailiyaghat tamangnut niqinut

1. Niqit affimalugit.

Uuhimaittut niqit affimayughat uuhimayunit niqinit.

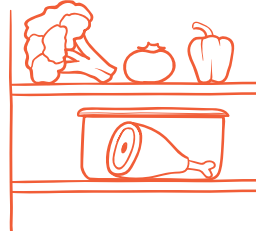
2. Halummaqlugit ingilrutit amirnaiyaqlugit (halumailruiqlugit ingilrutit).

Haviit, uluit avguiviillu halummaqtauyughat aaktuqtaaraangat parnaiyaigaangallu niqinik (hapkuatut, aallanik avguiviqarlutit avguivighamik nauhimayunut niqinik). Uaqtaugumik aallirauyat uaqhiviinit uunaqtumi tuquttinnaqtuq halumailrunik (amirnaiyaqhugit) iggavingnit ingilrutainik.

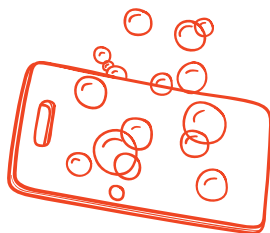
3. Auktuqtitpiaqlugu niqi.

Amirnaittumik aughiiyaami niqainnarnik taimaa ataanunngaqlugu niklaqhiivingmut akkiuttiqlugu. Niqinik aughiiittailuhi ikluanginnaqmi. Uqaqatigilugu Avatiliqiyit Aanniaqtailiniqmut Havaktia qanuq ihuatqiyaaghait aughiiyaami inuqarvingnit.

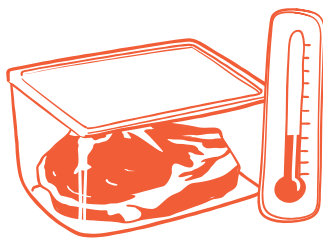
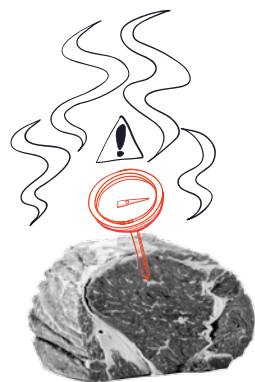

4. Halummaqlugit amirnaiyaqlugillu qaangi avguitaaruvit.

Nakuutqiyauyuq avguiyaami niqinik avguivingnit niqighanut. Uaqlugit akkiutat iqautituqlutit aallirauyanullu uaqhivingmunngaqlugit piqaqqat.

5. Uunaqniit naunaiqhimalugit uunaqniinik qauyhautaigut. Uunaqniinik qauyhautinik atuqpakluhi uuttunik illittuqhitiuyut, imaalu tutquumattiarighainik uunaqpallaanngittumi.

6. Uaqlugit algakkit niqiliqitinnatik. Algakkit uaqtughat iqmiutituqlutit hanaqitinnatik hapkuningga:

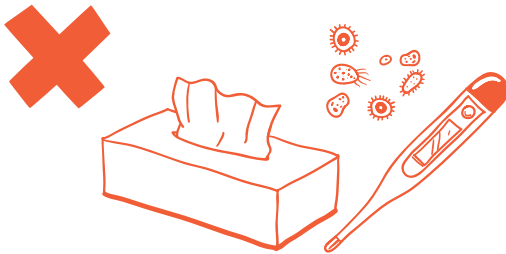

- ✓ Niqiliqitinnatik
- ✓ Uuhimaittunik niqiliqitinnatik
- ✓ Quiyaqtuqvik atuqtaaraangat
- ✓ Higaaqtaaruvit hivayaullu atuqtaaraangat
- ✓ Tagiuqtaaruvit qalaktuqtaaruvillu
- ✓ Quyaginnaqlu uarianingnahugigungnit!

7. Niqiliqittailutit aanniarutiqaruvit.

Niqiliqittailutit kitukiaq hapkua mihingnaqqata:

- Kitjaumaguvit
- Qalaktuinnaruvit tagiunginnaruvillu
- Itiktaqattaruvit miriaqattaruvillu

Niqhiuqtuq Niqainnaqmik

Titiqtaghat

- Niuviqluhi** niqainnarnik aittuutiniklu tuniqhihimainnaqluhi HTO-nit, ilihimattiaqtunit anguniaqtinit, niuvvaavingnillu/iqalungnik niqiniklu hannaviinit.

- Ihivriuglugit** niqainnait tuniyauhimagut.

- Paqittihimalugit** niqainnait. Titiraqlugit paqittitjutit titirautait naunaitkutallu tutquqtiqtinnagit niqhiuqtinnagillu niqainnaqnik.

- Tutquumattiaqlugit** niqainnait.

- Parnaiyaqlugit** niqainnait niriymayuktaigut inuit.

- Maliklugit niqinut amirnaiyainiqmut havauhiit** igavingnit niqiliqivigniluuniit. Puiguqtailuluhi taimaa niqit affimayughat, niklamania ihivriuqattaqlugu, halummaqlugit amirnaiyaqlugillu (halumailruiyaqlugit).

Niqainnarnik amirnaiyaiyut niripkaigaangamik

Hapkua ihumagiyaghat niripkainahuarumik:

- Niqainnait hailiyauhimaniarumik ik lumi avatquttailiyaghat malruk ikaarniit. Ihuatqiyauniaqtuq niqit hailiyaugumik niriliqtinnagit. Niqit aughiqtitauniaqqat (mannughiqtauniarumilu) niriya utinnagit, aughiqtitauyughat niklaqhiivingmi.
- Uunaqtut niqit uunnaghimalugit, niklamayullu niklamalugit. Uunaqtut niqit (imiraliuqhimayut) ingnirvingmiittughat niqhiuqtautinnagit. Amiakkuit niklaqhiivingmunngaqlugit qilamiuqlutik.
- Ilihimagumannaqtuq qanurittunik niqainnarnik niqhiuqtut. Naunaitkutaliqlugit niqainnait tutquqtirumik quaqaqvingmut, taimaa ilihimannarniaqtuq hunanik niqhiuqtut niripkaiyunit.

Ilittuqhitit

Ilanga 2-mut

Hamani ilangani Maliktaghanit unipkaaqpaktut qanuq niqhiuqpagiami niqainnarnik kavamatkut inuqarviinit nunallaarnilu aulapkaqtitainit. Hapkua pitquyauhimayut hapkununnga:

- Iqalungnut
- Tuktunut
- Umingmangnut
- Nattirnut
- Qilalukkanut

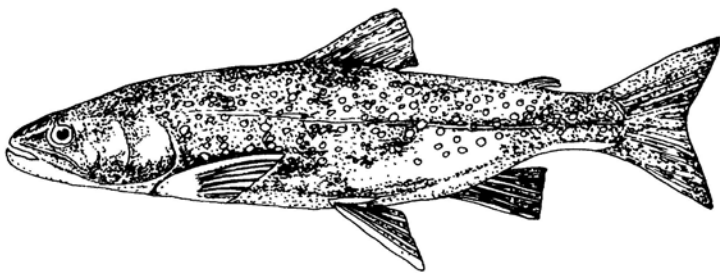
Naunaitkotalik mikiyumik aiviqnik nanurniklu.

Iqaluit

GN-kut inuqarviinit aulapkaqtitaunyilu:

- Niqhiunginnarialik uuhimayunik iqalungnik. Igayauhimagumik iqaluit tuquttivaktuq qupilruqnik iqalungniiliqpaktut. Igalugit iqaluit uunnaghiilugu ilua 70°C avatqunanik.
- Niqhiunginnarialik iqalungnik uuhimaittumik. Niqhiurniaruffi iqalungmik uuhimaittumik, qiqittiqtayughaq iqaluk 7-nik uplunik -20°C-mik qiqummaaumi. Qiqittiqtaugumi taimaa hivituyumik tuquttinnaqtuq qupilruqnik, taimaa amirnaiqpaalliqtuq iqaluk niriyaami uuhimaittumik.

Ilihimayauyughat iqaluit mighaagut

- Qupilrughat (qupilrunnuit) iqalungnit aanniarutiningnaqtut inungnut. Nirivakkumik qupilrughanik aanniarutiningnaqtuq

aqjaruqmi ingaluarnilu.

Naunaqtuq qakugunnuraangat paqitauvagiaghait iqalungnit qupilruit Nunavunmi, ilaanilu mikivallaapaktut takuhiyaami.

- Ilihimayaunngittuq tuqutauvagiaghait qupilruit piffiliuqhimayunit.

Iqaluit niqhiuqtaugumik qiqumayumik, taapkuatut Iqalukpiit, niqhiuqtauyughaunngittut mannukpallaarumi. Amihut inuit iqaluktuyuktut qiqumattiaqtunik. Ilangi inuit inmikkut avguiyumayuktut quarmik iqalungmik.

Tutqumattailuhi quarmik iqalungnik pingahut tatqiqhiutit avatquanik. Ayurnaitpat, iqaluit qiqumayughat atauhiqmik tatqiqhiutimik tipiqattiariami.

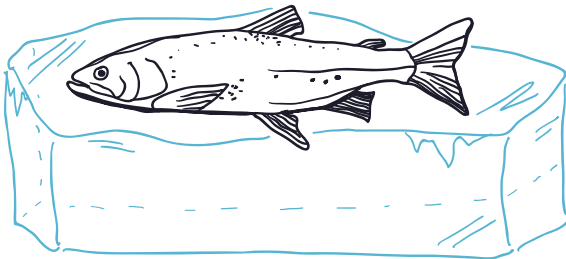

Pitquyauhimayut ilihimattiaqtunik iqalungnik:

Iqaluktauhimayut kuvyaakkut uumayughat kuvyaaqtillutik. Kuvyaaquivaktut pingahut ikaarnit naattaraangat.

Ukiumi: Kuvyaanit ahivaqtauqpat Iqaluit, qiqtittlugit Iqatat hikuinnarmi halumayumi. Hunagaiqtailugit Iqaluit ukiumi. Tutquqtiqlugit qiqumayut Iqaluit niqinut qiuqutinut puorniluuniit.

Auyami: Hunagaiqlugit Iqaluit qilamiurahaqlutik qupilruniktaiiyaami hunagaqnit niqaanut. Niklamanirmiittughat 4° Celsius-mik nikkammaaqmiluuniit halumayumi hikumi halumayumi puughanit.

Tuktuit

GN-kut inuqarviinit aulapkaqtitainilu:

- Niqhiunginnarialik tuktumik uuhimayunik. Igahimagumik tuktuit tuquttinnaqtuq halumailrunik tuktuniiliqpaktut. Igayaughat tuktu auqaruiqtittugu niqilu aupayaangahuiqqat. Tuktuit igayauyughat uunaqtumik ilua 75°C-mik avatquaniklu.
- Niqhiunginnarialik uuhimaittunik niqinik ilanginut inungnut. Inuit nukiittut timitigut (aanniarutinut amiqnaqtut) niqhiuqtaghaungittut uuhimaittunik tuktunik.
- Niqhiuqtinnatik uuhimaittunik tuktunik, qiqtittilugu tuktut pingahunikluuniit uplunik qi qummaa qmi -20°Celsius-mik. Qiqtittihugu tuktu pingahunik uplunik tuquttinnaqtuq aanniarutinik atiliq toxoplasma-mik amiqnaqhilaatquq hingaiyunut.
- Qiqtitiigumik tuktunik tuquttinnaittuq tamangnik halumailrunik aanniarutiningnaqtut tuktunit. Taiguaquyauyut titiqqat tukliani titiqqanit niqhiuqniaqhimaguffi uuhimaittunik tuktunik.

Tuktuit niqait tutquumainnarialgit quaqarvingmi qi qumanilingmi -20°Celsius-mik ukiuq avvaanik ukiuqmikluunit atauhirmik.

Nukiittut timitigut

Ilangi aanniarutit inungnut nukiiqtinnaqtut, talvuuna aanniarutinigaangamik mamiharnariyuittut. Inuit nukiittut timitigut amiqhihimayughat nirivaktainik niqinik. Hapkaa ilangi ilittuqhitiuyut inungnik nukiittunik timilingnik:

- inuit havautituqtitauyut cancer-mik aanniaritulgitaungigut chemotherapy-mik
- inuit aanniaruti qarumik auklungniqmik HIV/AIDS-mik

ilihimayuminaqtut tuktunut

Aanniarut aqiaruqnit (Brucella)

Brucella aanniarut kumaruunguyuq (halumailruq) paqitauvaktuq ilainnaqni tuktunit Nunavunmi. Brucella aanniarutiningnaqtuq inungnut. Tuquttiyaami aanniarutininik Brucella-mik taimaa igalugu. Qiqittiqhugu, paniqhiqhugu tipaalaqiyaamilu puyuuqtukkut tuquttilaittuq Brucella-mik.

Kavamatkut inuqarviit nunallaarmiullu aulapkaqtitait maliktughat hapkuninga:

- ✓ Niqhiuqtailuhi uuhimaittunik tuktunik taamna tuktutauhimakpat aanniarutiqaqtunit Brucella-mik. Ilangi tuktuit talvanngat tuktutunit aanniarutiqalaaqtut Brucella-mik kihimi illitturinnaittut aanniarutiqariaghainik.
- ✓ Pittaillugit aktuqtaililugillu tuktuit aanniarutilgit Brucella-mik halumairutilaaqmat igavingnik ahiniklu niqinik. Uaqlugit algakkit iqmiutituqlutit.

Pitquyauhimayut

ilihimattiaqtunik iqalungnik:

Puvinnngayumarumik navguakkut nutaqqiurutaigullu (ikliangagut) hunagaigut tuktunit, hapkua ilittuqhitiyiut Brucella-mik. Tuktu taamna niriyauyughaunngittuq.

Avguqtaunginnarumi aanniarutiqarvanit navguakkut niriinnaqhugulu tuktu amirnaqtuq aanniarutiqalaaqmat Brucella-mik tamangnik timiagut.

naunaitkutat tuktut mighaagut

Aukliurniq (toxoplasma)

Aukliurniq (toxoplasma) halumailruuyuq (kumaruq) paqitauvaktuq tuktunit.

Aukliurut (toxoplasma) amiqnaqpiaqtumik aanniarutiningnaqtuq nukiittumik

timilingnut hingaiyunullu. Igayaami

tuktumik tuquttinnaqtuq aanniarutinik

toxoplasma-mik. Qiqittiigumiklu niqinik

pingahunik (3) uplunik tuquttivaktuq toxoplasma-mik.

Talvani inuqarvingnit aulapkaqtitainiklu, qiqittiyaaghainik

pingahunik uplunik munaqhiyughat qiqumaniqmik

-20°Celsius-mik niqhiuqtautinnagit uuhimaitut.

Ingaluarnut Aanniarut (Giardia)

Ingaluarnut aanniarut (Giardia) halumailruuyuq (kumaruq) paqitauvaktuq tuktunit. Aanniarut taamna giardia

aanniarutiningnaqtuq inungnut. Tuquttiyaami giardia-mik

igattiaqlugu niqi.

Tinguklungniq (Hydatid disease)

Tinguklungniq (Hydatid disease) takughauliqpaktuq

tuktunit qiniqhiqtut hunagaqnit niqinilu. Tuktut

aanniaquungittutut itpaktut, kihimi qiniqhiit

takughauvaktut aaktuqtillugu. Qinminut niqigharittailugit

qiniqhilgit. Inuit aanniarutiniyuittut tuktunit, kihimi

aanniarutinilaaqtut aktuqhigumik qinmiit anaanik taamna

qinmiq niripkaqtitauhimagumi tuktumik qiniqhilingmik.

Pitquyahimayut

ilihimattiaqtunit tuktut mighaagut:

Anaq tuktunit iluliqalaaqtut giardia-mik,

taimaa aktuqtaiiyaghainik tuktut anait

niqinut imaalu pilaktaililugu ingaluangi

aaktuqtillugu. Pilakaffukkumi ingaluangi

niqimut amiqnaqhilaaqtuq giardia-mik.

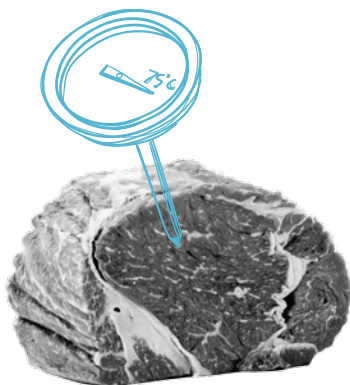
Umingmait

GN-kut inuqarviinit aulapkaqtitainilu:

- Niqhiuqniaruvit umingmangnik uuhimayughaq. Igalugu umingmak aunaaruiqtittugu niqaalu aupayaangahuiqtitpat. Umingmak igayauyughaq uunaqtulingmik iluagut 75°C avatquaniklu.

Inuit Nunavunmi unipkaaqpaktut taimaa nirilluarumayuktut uuhimayunik umingmangnik. Igayaami tuquttuyuktuq halumailrunik umingmangnit. Umingmait igayauyughat niqhiuqtauniarumik GN-kut inuqarviinit nunallaarmiullu aulapkaqtitainit.

Ilihimagayughat naunaitkutat umingmait mighaagut

Halumailruit aanniarutiningnaqtut paqitauvaktut ilainnarnit umingmangnit taapkuatut navguaqnut nutaqqiurvingnullu hunagaqnut aanniarut (brucella), navguaqliurniq (erysipelothrix), tingukliurniq (giardia) taamnaluk aukliurniq (toxoplasma).

Kavamatkut inuqarviit aulapkaqtitauyullu pittailiyughat aktuqhittailulutiklu umingmangnik aanniarutilingmik erysipelothrix-mik. Aktuqhiguffi umingmangnik aanniarutilingmik erysipelothrix-mik uvinikkut apatjangnaqtuq ahiniklu aanniarutiningnaqtuq inungnit.

Umingmait ilihimagayuyut aanniarutiqualiqpaktut Brucella-mik, kihimi Brucella-mik aanniarutiqaqpallaayuttut umingmait taapkualluq kihimi tuktuut. Umingmait aanniarutilgit Brucella-mik puvinnagayunik navguaqayuktut. Puvinnagayunik navguakkut, taamna umingmak niriyaugayunngittuq. Kavamatkut inuqarviit nunallaarmilu aulapkaqtitauyut aktuqhittailiyughat umingmangnik aanniarutilgit Brucella-mik halumaiqtaililugit igavik ahiillu niqit.

Umingmait tutqumalaaqtut quaqaqvingnit qiqummaaqqmi -20°C -mik ukiuq avvaanik ukiuqmikluuniit.

Pitquyauhimayut iihimattiaqtunit umingmait mighaagut:

- Ilangi umingmait Nunavunmi aanniarutilgit erysipelothrix-mik. Ilitturinnaqtut umingmangnit amirlukkumik uviniqlukkumiklu. Inuit aanniarutinilaqaqtut erysipelothrix-mik aktuqhigumik umingmangnik aanniarutilgit.
- Ilangi umingmait ilitturinnaittut aanniarutiqariaghait, kihimi tuqulaaqtut qilaminnaaq erysipelothrix-mit. Inuit aktuqhittailiyughat tuqungayunik umingmangnik. Erysipelothrix ulurianaqtunik kilaaqnaqtuq inungnut.
- Umingmangmit ilitturinnaqqat aanniarutiliktut, aktuqtailugu, amirnatqiyauyuq algainnakkut aktuqhiguffi. Uaqlugit amiqnaiyaqlugit algakkit iqmiutituqlutit aktuqhiguvit umingmangnik aanniarutilingnik.
- Umingmait aanniarutilgit erysipelothrix-mik niriyauyughaunggittut.

Nattiit Qilalukkallu

GN-kut inuqarviinit aulapkaqtainilu:

- Niqhiunginnarialik nattirmik qilalugaqmiklu uuhimayunik. Igalugu tuquttinnaqtuq aanniarutiningnaqtunik halumailrunik paqitauvaktut ilainnaqnit nattirnit qilalukkanilu Nunavunmi. Igalugu nattiq qilalugaqluuniit uunaqtumik iluagut 75 °C-mik avatquaniklu. Niqi aupayaangagumi huli, igaghaaqhimaittuq. Igalugu nattiq qilalugaqluuniit aunga imarighittiqlugu niqaalu aupayaangahuiqqat.
- Niqhiunginnarialik uuhimaittunik nattirnik qilalugaqniklu ilainnaqnut inungnut. Inuit nukiittut timitigut (aanniarutinut amiqnaqtut) niqhiuqtaghaungittut uuhimaittunik nattirnik qilalugaqniklu.
  - Niqhiuqtinnatik uuhimaittunik nattirnik qilalugaqniklu, qiqittiqlugit pingahunikluuniit uplunik qiqummaaqqi -20°Celsius-mik. Qiqittiqhugu nattiq qilalugaqluuniit pingahunik uplunik tuquttivaktuq aukliurutinik toxoplasma-mik amiqnaqhilaagtut hingaiyunut.
  - Qiqittiyut nattiqnik qilalukkaniklu tuquttilaittuq tamangnik amirnaqtunik halumailrunik paqitauvaktut anngutighanit. Taiguaqlugit naunaitkutut tuklirmi makpiraaqqi niqhiuqniaqhimaguvit uuhimaittunik nattirnik qilalugaqniklu.

Nukiittut timiitigut

Ilangi aanniarutit inungnik nukiititpaktut, taimaa ayuqhaliqpektut aanniaqtailiniqmik. Inuit nukiittut timiitigut amiqhiyughat nirivagainik. Hapkua ilittuqhitiyut nukiittunik timiitigut:

- inuit aanniarutilgit cancer-mik havautituqtitauyut aukkt chemotherapy-mik
- inuit aanniarutilgit HIV/AIDS-mik

Ilihimaghat

naunaitkutat nattiit qilalukkallu mighaagut:

- Ilangi nattiit qilalukkallu Nunavunmi aanniarutiningnaqtunik halumailruqaqpaktut aanniarutiningnaqtut inungnut (taapkuatut puplangniq (botulism), ingaluaqliurniq (giardia), aukliurniq (toxoplasma), aanniarutiniklu (brucella). Naluyayuq taapkua aanniarutit trichenella qakugunnuraangat ilitturinnaqpaktut nattiqnit Nunavunmi. Naunaiqhittiaqtughat qanuq qakugunnuraangallu hapkua amirnaqniit ilitturinnaqpaktut nattiqnit qilalukkanilu.
- Qiqittiiplutik tuquttilaittuq tamangnik kumaruqnik ilitturiyauvaktut nattiqnit qilalukkanilu (puplangniq (botulism), navguaqliurnaqtut (Brucella), kumaruit aqiaruqliurnaqtut trichinella ingaluaqliurnaqtuqlu (giardia). Igaplugit tuquttinnaqtuq kumaruqnik. Nattiit qilalukkallu igayayughat niqhiuqtauniarumik inungnut nukiitkumik timiitigut.

Havakviat Aanniaqtuliyiyit pitquivaktut arnaqnik nutaqqiulaanik huli hingainahuqquqtunut, hingainiaqhimagumik, hingaigumikluuniit niriqyauvaktut nattiup niqaanik nattiup tinguanigittumik. Taimaa pitquivaktut avatinit halumailruqalaaramik paqitauliqpaktut nattiup tinguanit.

Nattiit qilalukkallu tutquumainnarialgit quaqarvingnit qiqummaaqqmi -20°C-mi. Maliktaghanit ilitturinnaittuq qanuq hivityumik tutquumayaaghait nattiit qilalukkallu quaqarvingnit.

Pitquyauhimayut ilihimattiaqtunit nattiit mighaagut:

- Ilittuqhitiuyut aanniarutiqariaghait nukiittaaghaitalu nattirnit taapkua amiiqhimagumik kumaruqarumiklu uviniagut. Nattiit aanniarutilgit qakuqtannuaqalaaqtut tinguaniit iluagulluuniit tingup. Nattiit aanniarutiqaqquuqtut nukiitkumikluuniit niriyauyughaunngittut.
- Pilaklugu hunagaiyaqnariqlugu tuqutaukpat (qaffinikluuniit ikaarninik kinguani) taimaa halumailruniktailivaktut ingaluarnit niqaanut uqhuanullu. Avguqlugit nattiit halumayumi, talvani halumayumi aputimit hikumiluuniit.
- Taamna nattiq aanniarutaittutut itkaluarumi:
  1. Pilaktaililugu aqiarua avguqtillugu
  2. Hunagaita iluliinit ingaluarnillu aktuqtittaililugit niqaanut uqhuanullu nattiup

Aiviit Nanuillu

Aiviit qupilruqalaaqtut trichinella-mik. Hapkoa qupilruit inungnut aanniarutiningnaqtut. Ihivriughugu aiviup uqaa illiturinnaqtuq aiviq qupilruqariaghaanik trichinella-mik.

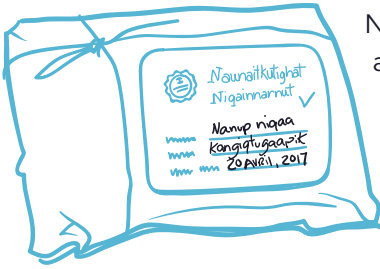
Aiviit ihivriughtauyughat qupilruqariaghat trichinella-mik niqhiuqtautinnagu uuhimaittumik igunaqmikluuniit. Qauyihaiplutik aiviit uqainik aanniarutiqariaghaat trichenella-mik illituqhititqiuyuq taamna amirnaittaaghaanik niryaami uuhimaittumik.

Aiviit uqait qauyihagtaulaaqtut akiittumik. Naunaittiarumaguffi ihivriughiniqmik aiviqnik, hivayaqlugu Avatiliqiyit Aanniaqtailiniqmut Havaktia.

Amihut nanuit trichenella-
mik amirnaqtuqaqaktut.
Nanuit uuhimattiaqtughat
niqhiuqtauniarumi inuqarvingnit
aulapkaqtitauyunilu. Nanuit
igayauyughat unnaqniqmik
75°C-mik uunatqiyaanikluuniit.

Nannup niqaa igayauyughaq
aupayaangahuiqhiilugu
imariqhigumilu aunga.

Naunaitkutaliqlugu nannup
niqaa taimaa ulamniqlutik
niriyautailiniaqtut
uuhimaittumik.

Naunaitkutat **ilihimattiaqtunit:**

- Amigaitqiyait nanuit qupilruqnit halumailruqalaaqtut trichinella-
mik. Taimaa nannup niqaa
niriyaugumi igahimaittumik, aanniarutit
naahurinnaqtut trichinella inungnit.
- Trichinella tuqtauyuittuq qiqittiqhugu,
paniqhiqhugu, igunaliuqhugulu. Tuqtauvaktuq
kihimi igaplugu niqaa.

Niqhiuqtut Niqainnaqnik Kavamatkut Aulapkaqtitainik
Inuqarviinit Nunallaarmilu Aulapkaqtitainit

NIQINIK AMIRNAIYAINIQMUT
UUKTUQUYAUYUT
UUMAYULIQIYINIT

Amirnaiyahimmaqtut Niqainnarnik **Pitquyahimayut havauhighat**

Hapkua kinguani pitquyahimayut ilihimattiaqtunit havauhiquyahimayut anngutighat amirnaiyaiplugit. Nunavunmiut anguniaqtit hapkuninga havauhirnik atuqpaqtut huli ilihimayaigut ilitquhitsuqhutik. Inuit qauhimaqatugaigut amirnaiyaivaktut niqinik. Amihut ilitquhiit amirnaiyainiqmut niqinik titiraqtauhimaittut.

Hapkua pitquyahimayut hamaniittut
taimaa niqittianik niqainnarnik
niqhiurumaaqtut inuqarvingnit
aulapkaqtitainiklu nunallaarmiut
Nunavunmi.

Niqighaqhiuqtut

- Niqighaqhiuqtut Inuit ilitquhiit atuqhugit (ilihimattiaqtumik anguniaqtimit, ikkuaqtuqtauplunilu ilihimattiaqtumit anguniaqtimit).
- Anguniaqtaililuhi anngutighanik aanniarutiqaqquuqpat, nukiitkumi aallangagumiluuniit.
- Ihivriuqlugu anguhimayat tuqutautaaqqat aanniarutiqaqquurumi, nukiitkumi aallangagumiluuniit.
- Ilitturipkailugit aanniaqtut, nukiittut aallangagumiklu anngutighat Annguhiqiyimut.

Aulapkaiyut Niklaumaniinik

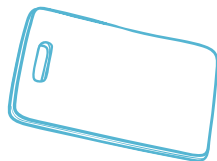
- Niklaqhiqlugu niqit 4 degrees Celsius-mik niklammaqmi niklammaatqiyaaniklu pingahunik hitamanikluuniit ikaaqnit anguyauvianit.
- Hila uunnarniqarumi 4 degrees Celsius avatquanik, hikumik aputimikluuniit niklaumalugu niqit.

Avguiyut Niqainnarnik

- Niqit avguqtauyughat halumayumi. Akkiutariyat atutqingniarungni, halummalaaqtughaq avguivigitaarungni
- Hapkua ihuaqtumik qaalgit aaktuqvigiyaami:
  - Halumayumi aputimit hikumilu
  - Amirnit
  - Halumayumi nunainnaqmi
  - Avguivingnilu niqinik akkiutanik
- Hapkua qaangi halummariami ayuqnaqtut nakuunngittullu aaktuqvigiyaami: alilayuit, qiyuinnaik, minguliqhimagumik qaangagut, qipliqtuk higyaaik higyaainginnarniklu.
- Halummattiaqlugit aaktuutitit ingilrutillu atuqtaaraangat.
- Pilaktaililugu aqiarua anguhimayat aaktuqkillugu halumaiqnahuqqurnaqqmat aanniarutimik giardia-mik ahiniklu kumarunik anngutighat anainit. Mikiyumiklu pilakkumik ingaluarnik amirnaqhilaatuuq niqimut aanniarutik taamna giardia.
- Qinmiit niqhuqtaulugit niqinik qiniqhilingnik. Inuit kumarunik aanniarutinilaqtut qinmiit anaanit taamna qinmiq nirihihmagumi niqimik qiniqhilingmik.

Agyaqtatut

- Uqhuqyuat ahiillu amirnaqtut aktuqtittailiyaghat niqighaqtaaqhimayainut agyaqtautillugit.
- Niqighat anguyauhimayut aaktuqhimayullu agyaqtauyughat aalliakkut qayakkullu/unit agyaqtautigivaktainik.
- Anngutighat agyaqtauvakkumik ahinut nunallaarnut, timiita tamaat qiqumayughat. Niqainnait qiqumanngitkumi agyaqtautillugu, niklamaniqmiittughaq 4 ° Celsius-mik.

Iliqahiutihimayuc 1

Naunaitkutaqariami iharianaqpiiaqtuc niqainnarnut niuviqhimayunik aittuqtauhimayuniklu. Atauhiqmik ingilrutinik hamanngat atuqlutit paqittitjutinik (titiraaghamik naunaitkutanikluuniit) ilitturihimayaami hunanik niqautiaqqtut inuqarvingni.

Niqainnarnik Paqittitjutit Titiraaghaq

Una titiraaghaq iniqtauyughaq niqigharaangamik aulapkaiyut inuqarvillu. Tamangnik titiraaghat ilitturinnaittumi tutquumalugit. Naunaitkutat hapkua niqinik inuqarvingnit aulapkaqtainilu amirnaiktutigiyaghait.

Inuqarviup Atia	Nunallaag
Anguniaqtup Atia	
Nakit anguyauhimayuc (nunap atia GPS-kulluuniit inii)	Upluc anguyauhimayuc DD MM YY
Upluc niqainnaq tuniyauhimayuc DD MM YY	Titiglugu atauhiq: ☐ Niuvigaq ☐ Aittuqtauyuc
Ilittuqhitilugu niqainnaq (hunauyuc, hunaungmangaat timianit, qaffiyut) hunaniklu ilitturiyauhimayut anngutighamit:	
Kia aaktuqhimayaa anguyauyuc?	☐ Anguniaqti attiqtauhimayuc qulaani ☐ Inuqarviup/Aulapkaqtitaat havaktiit ☐ Aallap innup (atia: _____)
Qanuq niklammaanguva niqi tuniyauhimagami?	
Alviit mighaagut, taamna ihivriqtauhimava trichinella-mik kumaruqariaghait?	☐ Angiqtuq ☐ Qinngiyuc
Titiraaghaq iniqhimayaata atia	Upluc DD MM YY

Niqainnarnik Paqittitjutinut Naunaitkutat

Una naunaitkutaq titiraqtauyughaq aulapkaqtitauyut inuqarviillu niqigharaangamik. Una naunaitkutaq pihimalugu iniqtaarumi. Naunaitkutat hapkua niqinik inuqarvingnit aulapkaqtitainilu amiqnaitjutighat.

Inuqarviup Atia: _____ Nunallaag: _____

Atia Angunaqtup Inuvigaq Aittuatauyug?	Nani angukimayug (nunap aha CPS-kulluunil mit)	Uplug anguyauhimayug	Uplug niqighaq tumiyauhimayug inuqarvingmut	Niklamamia tumiyauvianit	Aivukpat, ihave- uqtauhimava kumaruga-risghaanik trichinel-la-mik?	Iitughthlugu niqainnaq (pitqaha, qanurttug, qalfuyullu niqighat)
☐ Niuvigaq ☐ Aittuatauyug		DD MM YY DD MM YY	DD MM YY DD MM YY		☐ Angiatuq ☐ Qinnngiyug	
☐ Niuvigaq ☐ Aittuatauyug		DD MM YY DD MM YY	DD MM YY DD MM YY		☐ Angiatuq ☐ Qinnngiyug	
☐ Niuvigaq ☐ Aittuatauyug		DD MM YY DD MM YY	DD MM YY DD MM YY		☐ Angiatuq ☐ Qinnngiyug	
☐ Niuvigaq ☐ Aittuatauyug		DD MM YY DD MM YY	DD MM YY DD MM YY		☐ Angiatuq ☐ Qinnngiyug	
☐ Niuvigaq ☐ Aittuatauyug		DD MM YY DD MM YY	DD MM YY DD MM YY		☐ Angiatuq ☐ Qinnngiyug	
☐ Niuvigaq ☐ Aittuatauyug		DD MM YY DD MM YY	DD MM YY DD MM YY		☐ Angiatuq ☐ Qinnngiyug	

Iliqahiutihimayuuq 2

Takunnaittut aanniarutiningnaqtut

Hangutaqtut aanniarutit aanniarutauyuq hangutitaulaaqtuq anngutighanut inungnullu. Hangutaqtunik aanniarutiningnaqtuq hangutaqtukkut, halumailrukkut, kumarukkut, uqukkullu.

Halumailrup atia humilu anngutighanit paqitauvaktut	Qanuq illituqhiavaktut aanniarutiqariaghait anngutighat qanuqlu aanniaqtailiyughat inuit	Qanuq tuqutauvaktuq	Mihingnautait Inuit Aanniaqtailiyunut
<p>Anasakid Nematodes (kumaruit)</p> <ul style="list-style-type: none"> Iqalukpiit aanniarutiqalaaqtut qupilrughanik (qupilrughat) aanniarutiningnaqtut inungnut. Nattiit qilalukkallu angitqiyaniq qupilruqalaaqtut, aanniarutiningnaittut inungnut. 	<ul style="list-style-type: none"> Amiqnatqiyayut Iqaluit qiqittiqhimaitkumik niritinnagit hunagaiya-qnariqhimaitkumiklu. Qupilrughat (qupilrughat) takunnaqpektut ilaanilu takunnaittut. Takughaugumik, qiqittiqulugu iqaluk 7-nik uplunik niritinnagu. 	<p>Igaplugu uunaqniqmik iluagut 70 °C-mik qiqittiigumiklu qiqummaaqqmi -20°C-mik 7-nik uplunik.</p>	<p>Mihingnaqpallaangittumik naakkut (aqiarukkut) aanniarutiningnaqtuq.</p>
<p>Puplaktut (Botulism)</p> <ul style="list-style-type: none"> Iqalungni, nattirnit, aivirnit, qilalukkanilu. Naunaqtuq huii qakugunguraangat puplangnaqtuq ilitturinnaqpektut anngutighanit. Niqi anurailurmiitpat (anurailiurumi) amiqnaqhilaqtut inungnut. 	<ul style="list-style-type: none"> Aanniarutiqariaghait anngutighanit puplangnaqtumik ilitturinnaittut. Puplalaqtut niqit piruyaut-tianngitkumik, havigalingnunggattianngitkumik, panittianngitkumik hiirnaqhittianngitkumiklu. Niqit HAILIYAUHIMAIT-TUGHAT ik lumi uunaqtumi niklaqhiiviup uunaqtumiklu (qulaani 4°C). Niqit TUTQUUMAHUIQLUGIT matulingnik puughanit (qipliqtnik puughanit matulingnik qahaittnik). 	<p>Igaplugu uunaqniqmik iluagut 75°C.</p>	<p>Puplaktut amiqnaqhivaktut inuuhirnut aanniarutiningnaqtuq qilaminuaq.</p>

Halumailrup atia humilu anngutighanit paqitauvaktut	Qanuq iliutuqhiavaktut aanniarutiqariaghait anngutighat qanuqlu aanniaqtailiyughat inuit	Qanuq tuqutauvaktuq	Mihingnautait Inuit Aanniaqtailiyunut
<p>Navguaqliurnaqtut (Brucella)</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuktunit (ilaani takunnaqtut) Umingmangnit (ilitturinaitqiyauyut tuktunit) Pitaqalaaqtut imaqmiutanit anngutighanit 	<ul style="list-style-type: none"> Brucella tuqutauyuittuq qiqittiqhugu, puyuqmik tipaalaqiplugu, hiiqnaqhiiplugu paniqhiiplugulu. Anngutighanit, Brucella-mit iqniuqtaitlitjutauvaktuq tuktunit, hingaittailinnaqhuni anngutighanit, navguakktu puviqtitpaktut nutaqaiurvingniklu, timiqluktut (nukiittut qappaanguyullu). Ilaani anngutighanit ilitturinaittuq aanniarutiqariaghait Brucella-mik. 	<p>Igaplugu uunaqniqmik iluagut 75°C-mik.</p>	<p>Brucella aanniarut inungnit ilitturinnaqtuq qalakuttut ilaanilu qaalliruqnaqtuq kitjangnaqhuni utiqtaqtumik.</p>
<p>Tinguklungniq (<i>Echinococcus granulosus</i>) (Hydatid disease)</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuktunit (naluyauyug qakugunnuraangat ilitturinnaqhivaktut) Umingmangnit (naluyauyug qakugunnuraangat ilitturinnaqhivaktut) 	<ul style="list-style-type: none"> Aanniarutiqariaghait anngutighat naunaqtuq, kihimi qiniqhiqaliqpaktut hunagait (ilaanilu niqaani). anguyautaarumik. Pilaktuqlugu qiniqhiilik iqqakuqlugu. NIQHIUQTAILILUGIT qiniqhiilit QINMIQNUT. Inuit aanniarutinilaqtut aktuqhiqumik qinmiit anaanik qiniqhiqarumi. Nirittailugu pilaktailugulu immaghimakpat qiniqhiq. 		<p>Inuit aanniarutinikpaktut aktuqhiqangamik qinmiup anaanik (qinmiit nirihiimagumik qiniqhiirik tuktunit). Inuit aanniarutinuyiuttut qiniqhiqnit. Mihingnaqpal-laayuittuq, qiniqhiqnik angighilaaqpaktut (tingungmi ingattauyuq).</p>
<p>Puvakiurniq (Erysipelothrix rhusiopathiae)</p> <ul style="list-style-type: none"> Umingmait (ilitturinnaqtut Kiilliniqmi Qikiqtanayungmilu) 	<ul style="list-style-type: none"> Aktuqhiyaami uviniqnik amianiklu anngutighanik kilaarumik amirlukkumi/mitqurlukkumilu. 	<p>Anngutighat niriyaghau-ngittut.</p>	<p>Ulurianaqtunik uviniktuq kilaaqtut, navguaqliurniq auklungniqlu septicaemia-mik (aukkut aanniarutit).</p>
<p>Ingaluaqliurniq (Giardia)</p> <ul style="list-style-type: none"> Quyaginnagait anngutighanit Iqalungnit kihimi. (Qakugunnuraangat anngutighat ingaluaqliurnaqtulgit naunaqtut nayugaigt. Giardia ilitturinnaqhivaktuq.) Aktuqtauvaktut Giardia-mik aktuqhiqangamik anaqmik niqinut 	<ul style="list-style-type: none"> Aanniarutiqariaghait anngutighanit ilitturinnaittuq Inungnit aanniaqtailiyaami, niqit aktuqtittaililugit anaqmik aaktuqtillugu. Imaalu, aakturaangat qilamiuqhtuk anguyauhaaqaqt amirnaiqpaalliqpaktuq giardia-mit. 	<p>Igaplugu uunaqniqmik iluagut 75°C-mik.</p>	<p>Mihingnaqpal-laangittut naaqliurniq (aqiarukktut) aanniarutit</p>

Halumailrup atia humilu anngutighanit paqitauvaktut	Qanuq ilittuqhivaktut aanniarutiqariaghait anngutighat qanuqlu aanniaqtailiyughat inuit	Qanuq tuqutauvaktuq	Mihingnautait Inuit Aanniaqtailiyunut
Aukliurniq (Toxoplasma) <ul style="list-style-type: none"> • Nanurnit (ilitturinnaqtut) • Nattirnit (aallatqiinguvaktut) • Aiviqnit (ilitturinnaitqiyat nanurnit) • Tuktunit (ilitturinnaqtut) • Umingmangnit (ilitturinnaqpallaangittut) • Qilalukkanit 	<ul style="list-style-type: none"> • Aanniarutiqariaghait ilitturinnaittut anngutighanit. • Iqniuqnaritauyutut tuktunut ihumagiyauvaktuq. 	Igaplugu uunaqniqmik iluagut 75°C-mik, Qiqittigli-guluuniit qiqummaaqqmi -20°C-mik	Mihingnaqpal-laangittut (mihingnaittullu) aanniarut iniqnirnit. Toxoplasma auklungniq timiqlungnaqpi-aqtuq nutara-haanut amaamaa aktuqtauhimagumi hivulliqpaami hingaitillugu
Kumaruit (Trichinella) <ul style="list-style-type: none"> • Nanuqnit (ilitturinnaqtut) • Aiviqnit (ilaani ilitturinnaqtut) • Nattirnit (ilitturinnaqpallaangittut) 	<ul style="list-style-type: none"> • Aanniarutiqariaghait ilitturinnaittut Trichinella-mik, takughauנגittuni niqinit. • Qauyihautiqaliqtut aiviqnut niqaa niriyauniarumi uuhimaittumik. • Trichinella kumaruit tuqutauyuittut qiqittiqhugu, paniqhiqhugu igunaliuqhugulu. 	Igaplugu	Aanniarutit inungnit mihingnait-paktut ilaanilu mihingnaqhivaal-liquktuq.
HANGUTANNGITTUT			
Umingmait Puvainiittut qupilruit (HANGUTANNGITTUT – INUNGNUT HANGUTANNGITTUT) <ul style="list-style-type: none"> • Takughauvaktut aakturaangamik. • Umingmait qupilrugit puvaigut aanniagayuktut nukiittutiklu, tuquhaqtunut ihumagiyauvaktut. 	Huittut	N/A	Puvangnit qupilruit umingmangnit inungnut qinminullu aanniarutiningnaittut.

Niqhiuqtut Niqainnaqnik Kavamatkut Aulapkaqtitainik Inuqarviinit Nunallaarmilu Aulapkaqtitainik

NUNAVUNMI
NIQIKHAQAQNIKKUT
KATIMAYIIT

www.livehealthy.gov.nu.ca
www.nunavutfoodsecurity.ca